

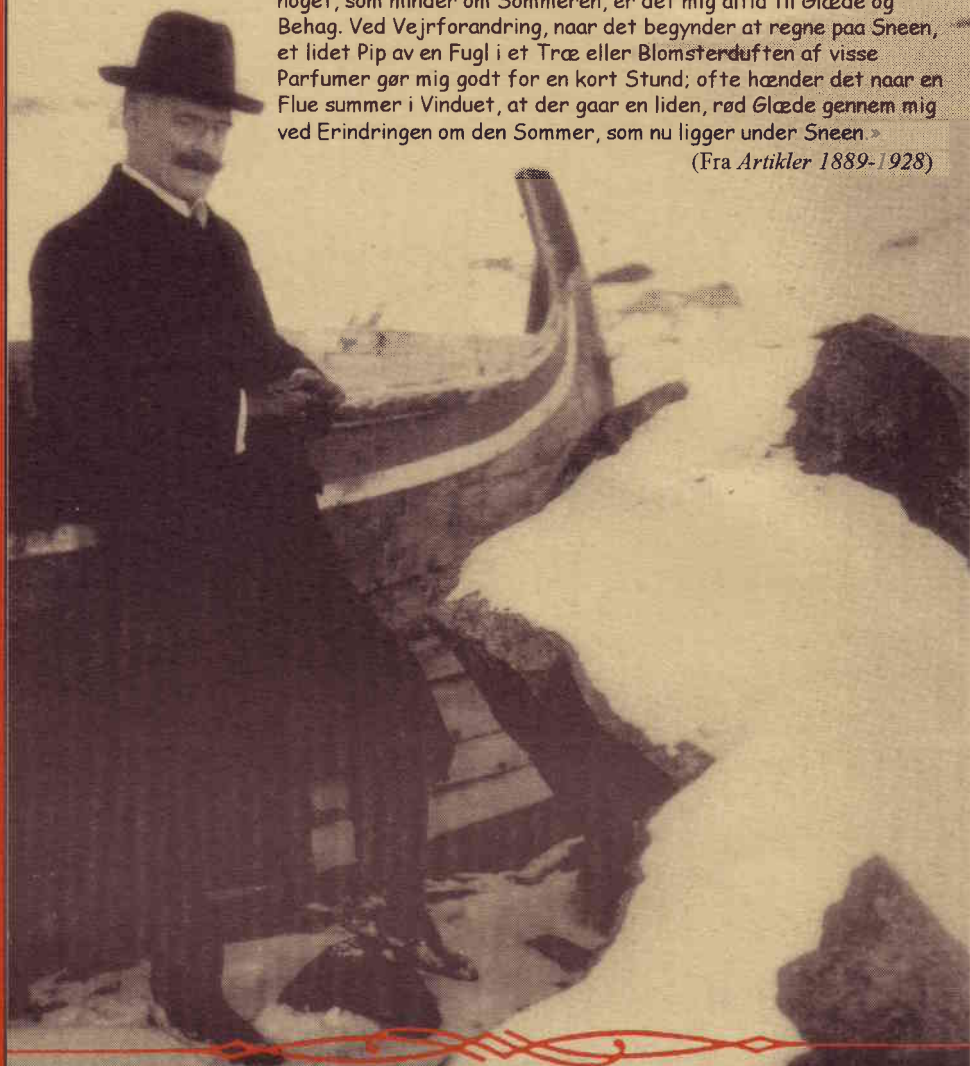
Knut Hamsun

Nr. 4-5 / 2002
Hamsun-nytt



«Vinteren er min haardeste Tid. Jeg liker ikke Sne, jeg pines ved Synet av den, og min Fornuft skønner intet andet af den end den evige og naturstridige Idioti. Hvis der om Vinteren hænder mig noget, som minder om Sommeren, er det mig altid til Glæde og Behag. Ved Vejrforandring, naar det begynder at regne paa Sneen, et lidet Pip av en Fugl i et Træ eller Blomsterduften af visse Parfumer gør mig godt for en kort Stund; ofte hænder det naar en Flue summer i Vinduet, at der gaar en liden, rød Glæde gennem mig ved Erindringen om den Sommer, som nu ligger under Sneen.»

(Fra Artikler 1889-1928)



Redaktøren har ordet

Mørketiden er over oss, vi er inne i nettopp denne snøens og kuldens årstid, og Hamsuns ord er kanskje ikke så aldeles gale; jeg, og mange med meg, liker jo denne tiden, men det kan vel være fordi at vi har denne erindringen om sommeren som ligger der under og venter på å få slippe til. Vi har råd til å kose oss med noe som egentlig er litt ubehagelig, nettopp fordi vi vet at vi har noe bedre i vente....Ja, ikke vet jeg, men sannheten er i hvert fall at med vinterens ankomst, går vi også julemåneden i møte. Midt i mørket lyser vi opp våre sinn med denne sote høytid, og Hamsun har skildret julen ved flere anledninger. I dette nummeret får medlemmene en smak av et par av disse; novellen *Jul i åsen*, som er hentet fra *Siesta* (1897) og et utdrag fra romanen *Benoni* (1908). Det finnes flere noveller om jul i nevnte novellesamling, og også skildringer om dette tema i andre av hans romaner, men vi har dessverre ikke plass til mer her. Det som er så fint med de utvalgte tekstene, er spennvidden, miljøkontrasten; dette gjelder for øvrig også for de andre juleskildringene jeg har lest hos Hamsun.



Han skriver jo like levende og godt om fattigdom og nød som om velstand og overflod.

2002 har virkelig vært et begivenhetsrikt år i Hamsuns navn. Over det ganske land, og flere steder i utlandet, ble 50-årsdagen for Hamsuns død markert på en verdig måte, og årets Hamsundager ble et flott og mangfoldig arrangement, som nok mange med meg vil huske lenge. Ellers skjer det jo så mangt rundt omkring hele tiden; folk leser Hamsun, noen forsker på hans litteratur mens andre forsker mer på hans liv. Enkelte gjør litt av alt, men hovedsaken er at mange er engasjert på mange plan. Alt dette gjør Hamsun levende for oss i dag, og slik håper jeg det vil fortsette i lang tid framover. Ikke minst er det en utfordring i vårt stadig mer hektiske samfunn å engasjere ungdommen, og få dem til å innse hvor mye verdifull livsvisdom og glede man kan hente ut fra litteraturen.

Redaksjonen i Hamsun-nytt ønsker alle, enten det blir julefeiring, lysfest eller noe annet, en fredelig utgang på dette året, og et godt nytt år. Vi ser fram til en enda bedre start i 2003, med nye utfordringer og mer Hamsun!

Kathrine Fosshei, red.

Ansvarlig redaktør : Kathrine Fosshei

Sats/layout : Lokalavisa NordSalten

Forsidebilde: Hentet fra Øystein Rottem: *Hamsuns liv i bilder*

(Gyldendal Norsk Forlag)

Vellykket Hamsun-arrangement på Norlis bokkafé



Lørdag 30. november deltok Lars Frode Larsen og Even Arntzen - begge to profilerte styremedlemmer i Hamsun-Selskapet – på Norlis bokkafé i Oslo.

Rundt førti tilhørere, deriblant Hamsuns barnebarn Leif Hamsun, hadde funnet veien til Norli for å høre på Larsen og Arntzen. Først presenterte Arntzen Hamsun-Selskapets virksomhet generelt og deretter Selskapets siste utgivelse spesielt – rykende fersk fra trykkeriet - *Knut Hamsun og 1890-tallet. 10 foredrag fra Hamsun-dagene på Hamarøy 2002*. Even Arntzen presenterte også sin egen roman, *Veien mot Ngaje Ngai*, etter sigende noe såpass sjeldent som en lærd og lekfull røverroman, spekket med referanser til verdenslitteraturen og verdenshistorien. Etter hva Hamsun-nytt har forstått skal også selveste Hamsun være

en sentral skikkelse i denne romanen! Så entret Lars Frode Larsen podiet med sin siste store Hamsun-biografi (558 sider!), nærmere bestemt *Tilværelsens Udlænding. Hamsun ved gjennombruddet 1891-1893*. Med *Tilværelsens Udlænding* avslutter Larsen sitt ruvende og ytterst imponerende trebindsverk om Hamsuns oppvekst- og gjennombruddsår. Sentralt i årets bok står blant annet foredragsturnéen i 1891, som viser seg å ha hatt et langt større omfang enn man hittil har trodd. Arrangementet kom i stand gjennom et samarbeid mellom Hamsun-Selskapets lokalavdeling i Oslo og Norli bokhandel.

siden sist

På Cappelen Antikvariats auksjon torsdag 28. november gikk håndskriftmateriale fra Hamsun, Ibsen og Undset under hammeren. Knut Hamsuns førstekorrektur av romanen *Men livet lever* var verdsatt til 125 000 kroner, men oppnådde hele 240 000 kroner. Antikvar Idar Nilstad fikk tilslaget, men vil ikke røpe hvem som nå er den stolte eier av dette historiske materialet. Til sammenlikning gikk Ibsens *Brand* for samme sum, men den var på forhånd verdsatt til hele 350 000 kroner. Tidligere har det vært vanlig at Nasjonalbiblioteket tar hånd om forfatternes arkivmateriale, men dette er det altså nå slutt på. Ifølge Tone Modalsli i håndskriftsamlingen ved Nasjonalbiblioteket blir det for dyrt å kjøpe dette materialet på slike auksjoner.

Innspill

Hu, det er Høst paa Jorderige nu, Træerne har ingen Blade mer, og selv Menneskene gaar ind i den evige Søvn. Jeg lever ikke godt før til næste Sommer! ak, jeg skulle ikke være til i Sneen, jeg hører hjemme i sydlige Egne. Ifjor saa jeg ikke et Snefug hele Vinteren, og Træerne efter Boulevarderne skød Løv to Gange. Og alligevel bryder jeg mig ikke om Paris. Jeg skulde være paa Landet i et varmt Jordstrøg og have en Kone og et Barn og en Poteteshave og en Ko. Du vil forstaa de, naa du har læst min sidste Bog, som handler om Naturmagter og som danner af Mystik og Stemning.

Fra et brev til Kalla Neeraas. 4. november 1894. Knut Hamsun

Karlsruhe 16. November 2002

Kære Kathrine

Jeg bliver jo ofte spurgt om tyskerne stadig læser og kender Knut Hamsun !! dertil må jeg svare, ja det gør de, der bliver stadig skrevet bøger om ham, nu sidst.

Knut Brynhildsvoll: Sult, Sprell og Altmulig. Alte und neue Studien zu Knut Hamsuns antipsychologischer Romankunst. Peter Lang Verlag 1998.

Heiko Uecker: Neues zu Knut Hamsun. Peter Lang Verlag 2002.

Wilhelm Friese: Knut Hamsun und Hall-dor Kiljan Laxness. Anmerkungen zu Werken und Wirkung. Francke Verlag 2002.

Avisartikler bliver skrevet, nu sidst ved 50 året for Hamsuns død, og det store fund af Hamsuns arkiv. Der bliver også arbejdet med Hamsuns tekster i skolerne, det ser jeg ved nogle af de henvendelser jeg får via min hjemmeside med forskellige spørgsmål.

Og sidst men ikke mindst. Hamsuns romaner bliver stadig udgivet i nye udgaver, og anmeldet i flere aviser. Her er et par små pluk fra anmeldelsen af nyudgivelsen af «Paa

gjengrodede stier»

«Auf überwachsenen Pfaden» Frankfurter Rundschau 18.10.2002. ved Rüdiger Wartusch.

Alles schwimmt auf dem Tablett. Biographische Prosa aus der Haft - Knut Hamsun, noch einmal taub und unschuldig. «—Der das schreibt, in den letzten Wochen des Zweiten Weltkriegs und in den ersten Jahren danach, ist ein Mann in den besten Jahren, Knut Hamsun der 1920 den Nobelpreis für Literatur für sich verbuchen konnte, ist vielleicht Norwegens bekanntester Autor vor Jostein Gaarder, ganz sicher nicht der Unumstrittenste seines Landes. Er schreibt, angeklagt der Kollaboration mit den deutschen Besatzern, in der Gefangenschaft - über sich, seinen Prozess und seinen Alltag. Vor allem über den»—

Doch gelegentlich - und wenn man genauer hinschaut, fast ständig - schwingen Bedeutungsebenen mit, die eine metaphorische Lesart nahelegen. Über einen Spezierring etwa heißt es———

Rüdiger Wartusch har skrevet en ret lang anmeldelse, men havde ønsket sig en «erhellender Anhang» «Das Nachwort von

Heinrich Detering erlaupt einen ersten Einblick in die Problematik des Textes, mehr Aufschluss kann diese Ausgabe leider nicht geben.»

Jeg kan godt forestille mig at der er mange ting i Hamsuns roman der kræver at man har lidt forkundskab eller får nogle ting forklaret. Men at Frankfurter Rundschau har så lang en anmeldelse er nu ganske flot, det er jo en meget stor avis.

Som du ser «Hamsun lever» også her i Tyskland.

Nu jeg er godt igang her er en lille beretning fra den danske forfatterinde Agnes Henningsens beskrivelse af Hamsun omkring 1904 i sin erindringsbog Dødsfjende-Hjertenskær, udkommet 1949.

Citat:

En opsigtsvækkende herre trådte ind synede os og gik videre til Spejlsalen. Han ligner en fornem englender ligesom du «begyndte jeg genkendte ham i det samme og hviskede: Knut Hamsun»

«Da skal vi ikke spise der» sagde Djentle og så mismodig efter ham.

«Hvorfor?»

«Å nej jeg vet ikke. Men vi må på Graversten så snart Gunner er Her»

Så tog jeg igen fat med at være morsom og beskrev mit eneste møde med Knut Hamsun. Og det var på Bernina i København hvor han strøede sære sætninger og navsede sedler omkring sig og forærede Soffi Drachmann et guldur han havde fået af Victorias mor ... og vittig og storslået var han ...



Fra en tysk kalender
1955

Jeg holdt op da jeg så en beskeden tjener stå og vente på at afgive en besked: «Vil grosserererne komme ett øyeblikk opp i Spejlsalen til hr. Hamsun?»

Nei «svarte Djentle. «Si jeg sitter med en dame.»

Jeg sagde så indsmigrende det var muligt at han kunne da ikke nænne at afvise Knut Hamsun på den måde.

«Jeg liker Hamsun og jeg forsøker å straffe ham det lille jeg kan» svarede han. «Sist snakket han vondt om dig. I fylla. Men nå så han oss godt og dro forbi.»

Jeg sagde at Hamsun vel også havde lov til at være utilregnelig når han endelig var i byen efter alt det slid. Og så fortalte jeg om min lykke over at jeg ejede et brev fra ham om Strømmen og skønt alle mine andre breve skulle brændes... Hamsuns skulle leve efter min død.

Djentle hørte ikke efter. Han trykkede alle ti fingerspidser imod panden som om det skulle forhindre at det gjorde ondt derinde, Så lo han pludselig «Vet du hva han sa i fylla ? Noe så latterlig. Hamsun sa: Jeg hører at du færdes med den danske forfatterinde. Nei hennes datter ! De pekte henne ut for mig på Østergate. Søt var hun og vill så hun ut som en zigøjnerske. Og søtten år ! men færdes med en som både er dikterinde og mærr og gammel mærr ... det er for mye.»

Jeg skjulte mit ansigt i muffen. Hvordan skulle jeg udholde at Knut Hamsun talte sådan om mig til en han vidste var forelsket i mig ? Hvordan skulde jeg udholde at Djentle fortalte mig det ?

Han satte sig over i sofaen til mig. «Du vet da at du er ung så det er mer enn nokk» sagde han. «Du vet jeg ikke hadde nævnt det hvis jeg ikke fannt det utrolig latterlig. Tar vi ut og besøker Hamsun hvor han altid er ædru vil han selv finne det utrolig latterlig.»

«Nej han vil ikke» svarede jeg og slog muf-fen i bordet. «I sine bøger gør han nar ad alle gamle også mænd. Pigerne skal helst være under tyve. Og jomfruer. Det er infamt imod hele kønnet at det skulle være vores største værdi. Han har heller ikke lov lov til at misunde husmandskonerne deres kaffe-tår. De skal bare passe markens grode mens vi andre drikker kaffen og champagnen!» «Men?» spurgte Djentle og tog min hånd. «Jeg vet at ditt Men vil komme. Jeg længter etter det Men.»

«Men han er Knut Hamsun» sagde jeg og trykkede Djentles hånd. «Han har bragt os så rig nytelse at alt skal tilgives ham. Gå så op og vær rar imod ham»

Djentle lenede sig tilbake og satte igen fingerspidserne imod panden og så ud til at

ønske sig langt bort. Ja og så ønskede jeg også at denne afskedsmiddag var overstået og at vi aldrig skulle ses mere, han rettete sig med et ryk. «Hva er det med mig? Sa jeg noe vondt om Hamsun så mente jeg det ikke»

Citat slut.

Mange venlige hilsner herfra og held og lykke videre med Hamsun-arbeidet
Kirsten Hedvig Rasmussen

Jeg vil benytte anledningen til å anbefale Kirstens Hedvig Rasmussens Hamsun-side på nettet, som absolutt er verdt et besøk:
<http://sites.inka.de/sahl>

Hamsun og Nord-Norge i Grimstad

Vår alles kjære Hamsun-ekspert Nils Magne Knutsen holdt lørdag 23. november et foredrag i Ibsenhuset i Grimstad. Foredraget bar tittelen «*Han kom til latskapens og eventyrets land*», og ble holdt i umiskjennelig Knutsen-stil; med mye underfundig og vel-formulert litterær humor, uten manus.

Foredraget er en analyse av Hamsuns og hans romankarakterers liv og levnet i Nord-Norge, og Knutsen la særlig vekt på at Hamsun var både kritisk og patriotisk i forhold til nordlendingene. Denne ambivalensen er det viktig å ta høyde for også når det gjelder forfatterskapet forøvrig, understreket Knutsen, og pekte blant annet på fenomenet rasisme. Knutsen mener at selv om det sikkert er mangt man i ettertid kunne ønske seg uskrevet, er det viktig å huske at Hamsun spiss-formulerte seg om en rekke forhold, og at han vokste opp i et samfunn preget av rasistiske tendenser, men til syvende og sist

var dette en beskjeden del av hans legning og ideologi.

Nils Magne Knutsen, som er 1. amanuensis ved Universitetet i Tromsø, er ellers svært positiv til Hamsun-satsingen på Sørlandet, og tror det kan bli en spennende utfordring for Grimstad, som jo har to verdenskjente diktere å forholde seg til, nemlig Hamsun og Ibsen. Men, han understreker også at det er viktig at alle som jobber med Hamsun over det ganske land samler seg og ikke ser på hverandre som konkurrenter.



Fra «SIESTA» 1897:



JUL i Åsen

Det var kommet rigtig meget sne til jul, det lille hus oppe i Åsen stak ikke op med stort mere end taket og de to øverste stokkeomfar. Det var nu forresten bare en hytte også, en husmandsplass på en ku og en sau med lam. Her bodde Åsa-familjen sommer og vinter for sig selv.

Manden hette Tor og konen Kirsti; men de hadde fem børn og de hette like fra Timian til Kaldæa. Kaldæa var i tjeneste nede i bygden og Timian hadde stridt sig over til Amerika. De tre børn som endnu var hjemme var to gutter og en pike, Rinaldus, Didrik og Tomelena. Men Tomelena kaldte man bare i daglig tale for Lena.

Nu var det som sagt kommet overvættes meget sne til jul og gamle Tor hadde skuflet sne hele dagen så han var både træt og slitt. Nu hadde han læst alt som stod i salmeboken for julekvælden og derpå lagt sig bort på sengen med pipen i munden. Konen kokte og puslet med varmen mens hun hele tiden gik fra og til i stuen og fandt noget å ordne på.

Har kreaturerne fåt noget tilkvælds? spurte Tor.

Ja det var vel, svarte konen.

Så røkte Tor en stund til og sa så idet han smilte i skjægget:

Hvad er det du koker og braser hele kvælden, kjærring? Jeg forstår ikke hvor du tar alt ifra.

Å jeg er rikere end dere tror jeg, svarte Kirsti og lo hun også av spøken.

Ved kvældsmaten skulde familien ha en dram, det var gammel takst, og Rinaldus var den som skulde skjænke i glassene. Det var ham et høitidelig øieblik han skulde holde karaflen med de store malte roser i sine små hænder. Alles øine vogtet på ham.

Hold rosekaraflen i venstre hånd når du skjænker for folk som er ældre end du, sa farn. Du er gammel nok til å ta efter og lære dig til nu.

Og Rinaldus tok rosekaraflen i venstre hånd. Han skjænket så forsigtig at det var et syn, stak tungen ut, la hodet på skakke og skjænket.

Maten var den reneste fremmedmat, det var både lefse og sirup og et ægg til hver. Man kunde se at det var jul, for det



var atpå kjøpet smør til lefserne. Tor læste høit Luthers bordbøn.

Men efter måltidet tok lille Didrik feil av dagen han og gik og tok farn og morn i hånden for maten. Farn lot ham bli færdig med dette før han sa noget; men da han var færdig sa også Tor:

Du skulde ikke takke os for maten i kvæld, Didrik. Det er ikke plent noget galt i det; men du vet at det er nytårskvælden du skal takke for maten.

Didrik ble nu så skamfuld at han krøp rent sammen og han smældte næsten i å gråte da søskendene begyndte å le av ham.

Tor hadde atter lagt sig bort på sengen med pipen i munden og konen vasket op kopperne.

Ja det var rigtig spøk til sne vi fik, sa hun.

Det er nok ikke endt med dette heller, svarte Tor. Det er ring om månen og skjoren flyr like nede ved jorden.

Det kan vel ikke være å tænke på nogen kirkegang imorgen da, vet jeg?

Hå, Gud bevare dig. Du har nok ikke set på almanaken da når du snakker om kirkeveir imorgen.

Hvorledes er aspekteren da?

Den ser nok ikke bedre ut end som en kalv foruten ben den. Jeg skulde ikke snakke så stygt.

Du sier vel ikke det! utbrøt Kirsti.

Ta hit brillerne mine du, Rinaldus, men slip dem ikke i gulvet, vedblev Tor. Og han undersøkte endnu en gang den farlige aspekter. Ja her kan du se, sa han til konen. Det er nok ikke bedre end som jeg sier.

Jøs, Gud bevare os alle sa Kirsti og foldet henderne. Betyr den uveir, den?

Ja den betyr uveir, den! Men endda er nok ikke dette den værste. Omsåskjønt du vil se en aspekter av den rette sort så skal du se på denne her for femte februar. Det er nok ingen ringere end selve Antikrist det, med to horn.

Jøs, Gud bevare os ret alle vell Og Timian som er i Amerika.

Efter dette utrop blir det en stund stille i den lille stue. Det begyndte å blåse og fyke med sne utenfor. Børnene talte sig imellem og fornøiet sig med forskjellige ting; katten gik fra den ene til den andre og lot sig stryke.

Jeg undres rigtig på hvad kongen spiser til julekvælds jeg? kom Didrik til å si.

Håhå, det er nok skjære smør og søtkake det, utbrøt lille Lena som bare var otte år og ikke visste bedre.

Tænk søtkake! Og så smør på den igjen også! sa Didrik.

Og kongen drikker vel op en hel rosekaraffel alene han?

Men Rinaldus som var den ældste og alt var kommet langt ind i «Forklaringen» slog op en latter over dette snak:

Bare én rosekaraffell! Håhå, kongen drikker nok minst tyve, han.

Tyve, sier du?

Ja det drikker han minst.

Nei, er du gal du Rinaldus! Det er umulig for ham å drikke mere end to da, sa morn borte ved graven.

Men nu blandet også Tor sig i det. Hvad er det dere våser om? sa han. Tror dere kanskje at kongen drikker noget så simpelt som skjænk? Kongen drikker noget som kaldes for sjampanidrik han, skal jeg si dere. Den koster like til en fem og seks kroner bare for en flaske den, eftersom prisen er i England. Og dette drikker kongen av det første han gjør om morgningen og det siste han gjør om kvælden, bare idelig sjampanidrik. For hver gang han har tømt et glas støter han det i presenten så det spildres og sier til prinsessen: Ta det vækl sier han.

Men i Jesu navn, hvorfor spildirer han glassene da? spør Kirsti.

He, slike spørsmål! Tror du han gir sig til å drikke av det ene og samme glas hele tiden da, en slik mand som han er.

Pause.

Jeg forstår ikke hvor du, Tor, vet alting fra, sier konen ganske stille.

A, svarer Tor, det kan være småt nok med mig også; men. Det var nok ikke så let å slippe for præsten i min tid som det er nu. Man måtte kunne sine ting da.

Så reiste Tor sig, la pipen bort og spurte efter krudtet. Han visste vel hvor krudtet var gjæmt, for han hadde selv gravet det ned ved fotenden av sengen sist han kom fra kræmmeren; men han spurte allikevel efter det og gjorde det høitidelig i stuen. Da han hadde fundet krudtet frem delte han det i tre like store dele og pakket det ind i trekantede papirlapper. Så satte han luen på. Børnene stimlet nysgjærrige bort til ham og bad om å få følge med, for de visste hvad som forestod. Og snart sat Kirsti alene i stuen.

Tor og børnene arbeidet sig bort til fjøset, de skulde brænde krudt. Sneen føk vildt omkring dem på veien. Tor gjorde korsets tegn da han åpnet fjøsdøren og korsets tegn da han vel var kommet indenfor. Fjøset lå bælgmørkt, alt var stille, man hørte hvorledes kuen tygget. Tor tændte en lysestump og satte ild på sine krudtpakker, en for kuen, en for sauene og

en for lammet! Børnene så på med hemmelig bæven, ingen sa noget. Så gjorde Tor atter korsets tegn og gik. Han ropte efter lille Lena som var blit tilbake for å klappe lammet at nu fik hun skynde sig og komme. Og Tor og børnene gik atter tilbake til stuen.

Det er riktig meget til veir ute, sa han. Hele åsen står i røk.

Han la sig tilbake på sengen igjen til kaffen var færdig, mens børnene begyndte å pusle med sine småting borte ved bordet. De blev mere og mere høyrøstede og lo dertil iblandt over den minste ting. Tor talte over gulvet til konen.

Ja jeg undres sandelig på hvad Nei dere larmer så, unger, at det er umulig å høre mands mål for dere Jeg undres sandelig på hvor jeg skal hen og høre mig om efter litt arbeide igjen nu, sa han.

Konen slog op kaffen.

A det blir vel en råd nu også, med Guds hjælp, svarte hun. Det kunde være litt trækning kanske nede i bygden?

A ja da, det blir nok en råd Kom og drik kaffen nu.

Da Tor hadde drukket kaffen tændte han pipen igjen. Han tok konen bort til døren og hvisket et øieblik med hende der, så børnene lyttet sig næsten gale for å få høre hvad som blev sagt. Men da lille Lena vilde stikke sit næsvisse hode op like midt imellem forældrene blev hun vist tilbake med en gang og brødrene ropte skadefro til hende:

Der fik du, der!

Men lille Lena var nu allikevel så blid og snil hun at ingen hadde hjærte til å gjøre videre nar av hende. Derfor stak Rinaldus hende også straks efter en stor blank knap i hånden og gjorde hende godt med det lille han hadde.

Farn gik bort til skapet og tok en pakke ned. I denne pakke lå en sending fra Timian i Amerika, en boa av bløtt, sort skind og med kvaster. Timian hadde nok husket hvor koldt det var oppe i åsen på vintertid, og så hadde han sendt hjem denne boa som var det varmeste halsbind han endnu hadde set. Prisen hadde nok ikke været så ringe den heller.

Men hvem skulde nu ha boa'en? Både Tor og konen hadde tænkt op og ned på dette spørsmål og endelig hadde de bestemt at det fik bli Rinaldus som skulle ha den; for Rinaldus var den ældste, desuten gik han ikke så få ærender i bygden allerede, så han trængte noget varmt om sig.

Rinaldus, kom hit! sa Tor. Her er et halsbind fra Timian-bror til dig. Og det er noget til halsbind! Men du skal være forsiktig med det så du kan ha noget skikkelig om halsen når du står for præsten. Dér, slit det med helsen.

Nu blev det en forundring og en glæde som alle deltok i. Den bløte boa blev beskuet og befølt i en halvtime og lille Lena blev ikke træt av å stryke den med sine små blå hænder. Men hun fikk ikke prøve den på, slet ikke prøve den på, hun var altfor liten. Derimot fikk Lena et lite lys for sin part og dette lys gikk hun og tændte og slukte igjen i ett væk, for hun hadde ikke råd til å brænde det. Didrik var den eneste som ingenting fikk; men farn lovet ham en aldeles ny bibelhistorie såsnart det bare blev litt træsking å få nede i bygden.

Det drev alt mere og mere med sne mot vinduet og stundom faldt det endog sne ned gjennom skorstenen, helt ned på ilden i graven. Klokken var blit mange, det var sengetid for Åsa-familjen; imorgen blev det vel til det samme slit med å skufle sne igjen.

Ja gå nu op på hjellen og læg dere, unger, sa Tor. Bed Jessu navn før dere sovner og slå korsets tegn på ansigt og bryst.

Og opover stigen krøp da børnene, en efter en. Rinaldus fikk lov til å ta sin boa med indsvøpt i papir og Lena kom efter med sit lys i hånden

Ved tolvtiden da alle sov hørte morn nede i stuen at noget puslet ovenpå. Hun ropte op om nogen var oppe. Intet svar, alt blev stille. Litt efter gikk nogen små føtter over gulvet, de forsiktigste skridt man kunde høre, — det var lille Lena som allikevel hadde listet sig til å prøve boa'en på i mørke og som nu var hjærtelig angst for å bli grepet i det.

Den fine boa! Det var den bløteste ting som hadde været i hytten under åsen, og Rinaldus brukte den bare to ganger til kirken med høieste forsigtighet. Men ut på sommeren begyndte allikevel hårene å falde ynkelig av boa'en og i kvasterne gikk det sandelig makk.

Kramboden

Julegaver med Hamsun-preg?

NB! Porto kommer i tillegg

Stilige koksgrå T-skjorter med diskret trykk i burgunderrødt kr. 100,-

Delikate porselenskrus med Hamsun-dikt kr. 80,-

I tillegg: Plakater med Hamsun-portrett i farger kr. 80,-

Fra Hamsun-Selskapets skriftserie:

Samtlige tilgjengelige utgaver til sterkt reduserte priser 30-50 % rabatt)

Fra «BENONI» 1908:

Så kom
julaften og
Benoni var
hos Mack i
selskap ...

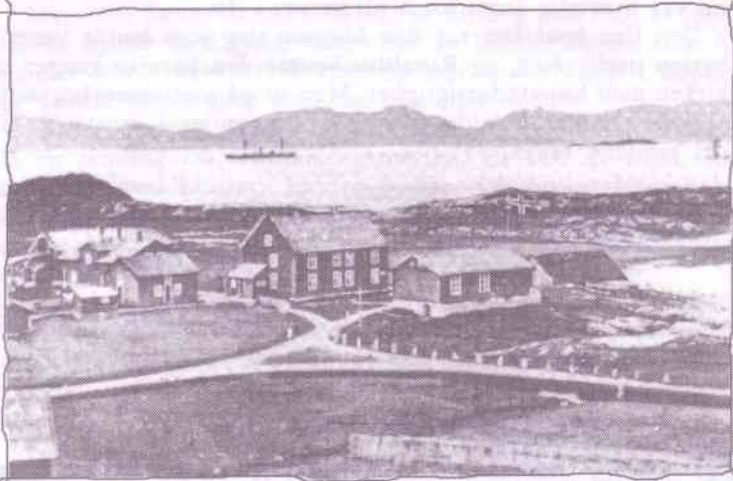


Ill.: Karl E. Harr

Så kom julaften og Benoni var hos Mack i selskap, men Rosa var reist hjem. Hun hadde ikke bedt farvel til Benoni da hun reiste; men Macks husholderske måtte hilse ham så flittig.

Det var ikke større julestemning i Macks vide storstue, Benoni var vant til noget andet. Om han så sat alene på en julaften brukte han syngende en salmestubb mellom drammerne og å læse andagten. Her var så uhyggelig megen tom plass i stuen, her var ikke engang stoler, men bare et par sofaer, idet stolene var lånt ind i spisestuen til aftenbordet.

Mack hadde efter gammel skik og bruk fåt tændt lysekronen med de hundrede krystalfrynsere og gik selv og drev på gulvet i fine klær og perlestukne tøfler og røkte så sagte på en lang pipe. Han talte ikke som igår og iførgårs om fiskepriser, handel og agn, men i anledning av aftenen om småting og historier han hadde læst i bladene og om bedstefarn som



Ikke Sirilund og Mack - men Tranøy og Walsøe ... Tranøy 1905.

hadde levet en tid i Holland. Til dette skjænket han nu og da Benoni et glas vin og drak selv et glas.

Så slog husholdersken døren til spisestuen op, at nu måtte de værsgod komme ind til aftens! Mack gik først og Benoni fulgte. Han kom ind i like så meget lys her, det var krone i taket og fire par lys langs det lange bord.

Nu åbnet husholdersken også døren til kjøkkenet og mældte: Værsgod, nu må Dokker komme ind derute!

Og ind kom sagte og omstændelig alle stedets folk og tjenere: gårdsdrængene, de to smeder, bryggefolkene, bakeren, bødkeren, krambodsvendene, de to møllere, næsten allesammen med koner, men uten børnene; desuten kokkepiken, budeien og stuepiken Ellen; så tilsist kom de to hvithårete lægdslemmer Fredrik Mensa og Mons. Av disse to oldinger var Mons kommet først til Sirilund, han skulde være sine tre uker i omgangslægd. Å ja det var længe siden, det var mens Ferdinand Mack endnu var gift og datteren Edvarda var liten pike. Men da de tre uker var ute vægret Mons sig for å gå bort til nogen anden lægdsherre, han stod for Mack og madam Mack med bart hode og bad om å få være fort. Du kan være! sa Mack. Å Mack var ikke den som jaget nogen, den store herre! Så gik Mons på gården og hugget ved og pratet med sig selv og hadde det godt, ja klær og mat det fik han rikelig. Mons var en stor lutende gammel mand, en langskjægget Moses med krum næse, han var overbærende og mild som et barn. Da det var gåt en tolv års tid og Macks hustru var død og datteren Edvarda var voksen, da blev Mons så utslitt i armer og ryg at han kunde holde alle ovner med ved. Så stiftet han på egen hånd et bekjendtskap med Fredrik Mensa som var like så gammel og utslitt, for at han kunde få hjelp til veden og få en liten trøisomhet med en kamerat i vedskålen. Fredrik Mensa gik da også til Mack og til Edvarda Mack og stod for dem barhodet med bøn om å få være fort. Og Mack han var ingen anden mand end før: du kan være! sa han. Efter den dag levet de to lægdslemmer på Sirilund og holdt sig sammen og puslet med veden og gik mere og mere i barndommen. Og var Mons stor og ruggende med sine kjæmpeaksler så var Fredrik Mensa mager og høi som en mærkelighet, og det var vel derfor hans datter var så pen og vel skapt og siden blev stuepike på Sirilund. Og siden blev hun gift med undermølleren . . .

Det blev et opfyldt aftensbord. Og det var sølvske og sølv-gaffel til alle, til ring og rik.

Hvorfor kommer ikke fyrvogterens? spurte Mack.

Vi har bedt dem.

Bed dem en gang til.



* * *
Ellen stuepike som var smal og livlig i kroppen snodde sig øieblikkelig på dør efter fyrvogterens. Ingen rørte maten før de kom, det blev bare drukket en dram som Steen krambodsvend stod for å skjænke.

Fyrvogterens var et beskedent, intetsigende par, klædt efter sin ringe råd i slitte og gammeldagse klær, med ansigter som det glædeløse liv og den fordærvelige lediggang på fyret hadde gjort fjollete før tiden. Hvor de var trøtte av hverandre og hvor det syntes dem tungt å opføre sig høflig og række hverandre noget fat.

Nede ved enden av bordet sat undermøllerens kone og hun hadde de to lægdslemmer å sørge litt for fordi de var så sløve. Hoho, for tyve år siden gik hun riktig vakker i stuerne på Sirilund, men nu var hun blit mere fet og hadde to haker. Men hun var så pen endnu og hun hadde en fin hudfarve, det var intet gammelt over hende. Høiere oppe sat Jakobine som blev gift med Ole Menneske. Hun var kommet sørfra, fra Helgeland, hun var mørk og snarøiet og hun hadde det mest småkrøllede hår, derfor kaldte man hende Bramaputra. Ingen skulde tro at det var den visne fyrvogter som i en god stund hadde fundet på dette navn til hende.

Mack sat og så nedefter bordet og kjendte alle. Og næsten alle piker og koner kjendte han meget vel og hver julaften så sat han der og så nedefter bordet på de kjendte ansigter og hadde erindringer.

Og mener man ikke at også undermøllerens kone pustet tungt ut og ind med sit bryst og var full av minder. Og mener man ikke også at Bramaputra i like måte spruttet med øinene og kastet med sit krusede hode fuldt av tanker. Da det kom mere brændevin drak hun ut sit glas og blev vilter og rakte tåen langt ind under bordet. Men hvad Mack angår da skulde ingen se på hans faste ansigt at han nogensinde kunde være god og behagelig i armene og øm i sit blik. Han løftet sit glas med de rette mellemrum og han sa til Steen krambodsvend: du glemmer vel ikke å fylde i glassene overalt? Da han mærket at den arme mundskjænk ikke fik tid til å spise sin mat i fred forandret han sine ordre og satte Martin krambodsvend til å skjænke i på den ene siden av bordet. Alting hadde Mack orden på og han snakket om slike stille småting som kunde interessere hans gjæster.

Bare oldingerne Fredrik Mensa og Mons de hørte intet, men spiste sløvt og tungt som dyr. Mons synker mere og mere ned i sit uldskjærf med hodet og blir kolossal over akslerne, Fredrik Mensa derimot vedblir å rage i veiret, mager og gribbeagtig.

men like så utdød på forstanden som den andre. De er som to døde fra gravene, deres fingrer har fått makkens sagte bevegelse. Når Fredrik Mensa får øie på noget langt borte på bordet som han ikke kan nå letter han sig som for å komme til det og husere med det. Hvad er det, hvad vil du? spør datteren sagte og dytter til ham; hun stikker så et stykke mat i hans hånd og han er tilfreds også hermed. Mons ser venlig på et fat med flæsk og begynner å rake i det; han hjelpes straks til en skive. Mons ser på den, at den av en eller anden grund var gjenstridig å få fat på, men nu har han den; han belægger den godt med smør og begynner å æte. Et stykke brød stikkes i hans hånd, makkene omklammer brødet og beholder det. Om litt er flæskeskiven fortæret, Mons stirrer efter den på sin tallerken, men den er væk. Du har brød i hånden, sier undermøllerens kone, og Mons er tilfreds også hermed og begynner å æte brødet. Stik det i teen først, blir det sagt til ham; for alle så vil de gjerne hjelpe likene og ha omhu for dem. Da opdager nogen at det bare er det tørre brød den stakkar har i hånden og iler til med smør og lækkerheter. Som en vanfør kjæmpe, et berg sitter Mons der og later sig mate og da han har fortæret brødskiven også stirrer han efter den i sin hånd og sier som et menneske: Gik hun? – Gik hun? gjentar Fredrik Mensa som en papegøie og er like så komplet sløv.



Disse to oldinger, oversmurt i ansigtet med fett, uhumske på hænderne, luktende av ælde, utbreder ved den nederste enden av bordet en motbydelighet uten måte, en stemning av dyriskhet som forplanter sig opover bordet på begge sider. Sat man ikke i spisestuen hos selve Mack kunde man ha begyndt på alle slags gjæringer. Ikke et fornuftig ord høres gjæsterne imellem dernede ved bordenden, alle har indstillet sit sind på å opvarte avfældigheten. Så går Mons træt av mat, han sitter og stirrer på lysene på bordet og begynner å le av dem. Haha, sier han, og hans øine ser ut som to bylder. Nu er han fan ta mig fornøiet. Haha, ler Fredrik Mensa også uhyre alvorlig og æter videre. Stakkar, de har sine fornøielser de også, sier menneskene omkring. Bare undermøllerens kone har endnu såpas forstand levnet at hun blues.

Og i hele huset er ikke sluppet et barn ind . . .

Så kom de søte saker og sherryen på bordet. Intet manglet ved dette måltid.

Har nu alle noget i glasset? spurte Mack. Så vil vi som sædvanlig tømme det for min datter, baronesse Edvarda.

Hvor det var riktig og fornemt og faderlig. Ai den mand Mack, hvor det stod respekt av ham.



Benoni sat hele tiden og holdt øie med sin herre, hvorledes han hostet i servietten og ikke utover hele bordet og hvorledes han håndterte gaffen. Også Benoni var på sin side en ren brand; i alle situationer tok han efter, det hang alltid et nyttig lærdom fast ved ham når han forlot et sted. Da derfor Mack klinket med ham var han kommet så langt at han kunde hilse utlært tilbake og være storkar. Ja Benoni var på god vei til å bli Mack lik.

Værten drak med fyrvogteren og hans kone — Sirilunds eneste nabøer på sjøsiden. Skåll Og den gamle dame blev forlegen og rød skjønt hun var femti år og mor til to gifte døtre med børn. Fyrvogteren så idiotisk på Mack med sit visne ansigt: nå — således! Han tok sit glas og drak uten å forhaste sig. Men hvor han skalv forunderlig på hånden; var det over at Mack holdt ham for et menneske man kunde skåle med? Så sank han ned i sin idioti igjen.

Mack taler derpå for alle sine folk; han vilde ingen nævne og ingen glemme, alle arbeidet trofast og han takket dem. En glædelig jul for alle!

For en mand til å tale! Hvor i alverden tok han ordene ifra? Nu var gjæsterne rørt, Bramaputra fik fat på lommeduken. Smeden hadde før om årene ikke brydd sig om å drikke denne skål fordi det sat et evig hat i ham. A men det var en gammel affære, det var så mange indblandet i den, både hans unge kone som kom avdage og Mack selv og dertil en fremmed som hette løytnant Glahn, en jæger. Det var alt nogen år siden og hans kone hadde været forhekset i Glahn, men Mack hadde tvunget hende og annammet hende til enhver tid. Smeden husket hende endnu, hun hadde hett Eva hans kone og var liten. Men så husket han ikke stort mere, det daglige liv var gåt som før, indtil han nu sat her og drak glædelig jul med Mack. Og det evige hat var visket ut . . .

Ja er nu alle forsynt . . . ? sa Mack.

Alle reiste sig. Ellen stuepike begyndte straks å bære de hvite stoler med forgyldingen tilbake til stuen igjen og ind i stuen gik også Mack og indbydde fyrvogterens og Benoni efter sig. Alle de andre gjæster blev indbydd til å forbli i spisestuen utover kvælden og drikke en toddy eller to. De taler allerede livlig derinde efter drammerne og vinen.

Hvis De nu kunde spille litt, madam Schøning, sa Mack og viste til det lille Mozartflygel.

Nei hun kunde ikke spille. Det var langt ifra. Spille? Hvor kunde hr. Mack spøke så!

De har dog spillet litt for os før om årene?

Nei nei. Når? Langtifra. Men hendes døtre kunde litt, de hadde lært sig litt selv efter at de blev gifte. De var meget musikalske.

De som er fra et fint hjem og er født Brodtkorb, vil De si at De ikke har lært å spille? Jeg har jo desuten selv hørt det.

Nei jeg er ikke fra et fint hjem. Jeg? Hvor De spøker!

Deres forældre eiet jo hele præstegjæld? Tror De ikke jeg vet det!

Mine forældre? De eiet nogen gårder kanskje. Og de hadde store strækninger med jordgoods, men. Nei hr. Mack, det er bare en skrøne med det præstegjæld. Mine forældre var bønder, vi eiet en gård derhjemme, vi hadde nogen hester og nogen kuer, men ingenting å tale om.

Fyrvogter Schøning går imidlertid med briller på næsen og betrakter skilderierne på veggene. Det er ham så inderlig likegyldig hvad hans kone taler med Mack om, å hvor hendes stemme er ham forfærdelig vel kjendt! De har været gifte i tredive år, de har gåt i hus sammen i elleve tusen dager.

Mack har fåt låket av instrumentet.

Nei nei, sier madam Schøning, jeg har ikke gjort det siden jeg var ung. Det skulde da være en salme, men.

Hun sætter sig høit blussende og naragtig. Mack åpner døren til spisestuen og holder bare hånden litt op for sig, så blir det stille derinde.

Ved de første toner går det et bitte lite rykk gjennom fyrvogteren, han står endnu et øieblik og stirrer idiotisk på væggen, av trods, for ikke å la sig forstyrre i sit eget, så sætter han sig ned på en stol. Men han sørger for å ha ryggen godt vendt til konen. Så spiller madam Schøning en salmemelodi efter hukkommelsen.

Da koralen er endt og spillet igjennem endnu en gang hensenker madam Schøning og gjør ikke noget mere.

Mange tak! sier Mack til hende. Så lukker han døren til spisestuen igjen så folkene derinde kan få være som de vil.

Det kommer kognak, vand og raffinade ind på et vældig sølvbræt og Mack sier at vær så god, nu må herrerne forsyne sig! Han blander to glas, et til sig selv og et til madam Schøning. Så går han til fyrvogteren og taler også litt med ham:

Ja det skilderi der har min bedstefar hat med hjem fra Holland.

Og det derborte er et sceneri fra Malta, sier fyrvogteren og peker.

Riktig! svarer Mack opmuntrende: kunde De se det?

Ja.



Hvad ser De det på?

Det står trykt nedenunder.

Jaså, sier Mack og skjønner at han et øieblik har under-
vurderet idiotens hode. Jeg trodde De hadde været på Malta
og kjendte Dem igjen.

Nu sitter madam Schøning i sin tur og overhører hjertelig
hvert ord ægtemanden uttaler. A hvor hun kjender hans tynde
ryg med de utstående akselknokler! Hun begynner å spille sagte
igjen for å slippe å høre hans kjendte røst.

For De har jo ført skib engang, vedblir Mack til fyrvog-
teren. Så tænkte jeg at De muligens også hadde været på
Malta.

Et vissent smil flyver over fyrvogterens ansigt:

Vel har jeg været på Malta.

Virkelig! Tænk!

Men om jeg ser et landskap fra Helgeland kjender jeg mig
ikke igjen bare fordi jeg har været i Norge.

Nei, hehe, nei naturligvis! svarer Mack og skjønner at her er
en idiot som han må ta sig ivare for, det nytter ikke å kon-
versere ham.

Mack drikker med Benoni og sier nogen ord:

Ser du, min kjære Hartvigsen, dette her er nu arvede saker
altsammen, møblerne og sukkerkoppen dér og skilderierne på
væggene, sølvtøiet og alt i huset. Dette er den part som faldt
på Sirilund, den anden part gik til min bror Mack på Rosen-
gaard. A ja, efter mig blir det vel solgt til høistbydende. Da
må du være om dig, Hartvigsen.

Det kommer sig nu an på hvem av os som dør først.

Mack ryster bare på hodet hertil. Så går han over til madam
Schøning igjen og vil ikke at hun skal sitte så alene.

Men Benoni tænker ved sig selv: det dér sa nu Mack til mig
bare for å snakke noget, for han har en datter som skal arve
al hans middel. Hvorfor vil han da indgi mig lyst på den?

Nei ser De, madam Schøning, siden min salig hustru døde
står nu det instrument der. Her er ingen til å bruke det. Men
jeg kan jo ikke kaste det ut, det er et dyrt klaver.

Madam Schøning gjør et fornuftig spørsmål:

Men Deres datter spilte vel da hun var hjemme?

Nei hun kunde ikke. Nei baronesse Edvarda hadde ikke in-
teresse for slikt. A, De! og jeg som kunde gå lange veier for å
høre musik! Nå, Rosa Barfod spiller jo når hun er her; hun er
musikalsk.

Der fik Benoni en stor og æventyrlig tanke: hvad om han
stik imot baronessen fik tusket til sig klaveret av Mack? Han

trængte det i sin stue, allerede ved næste midsommer vilde han få bruk for det. Gad vite om ikke også Mack hadde sagt sine ord med en liten hensigt?

Nu er folkene inde i spisestuen blit godt støjende, de leker visst en lek, både kvinder og mænd ler høit trods stedets hellighet. Et glas høres å falde i gulvet.

De interesserer Dem for skilderier, sier Mack til fyrvogteren igjen. Dette her er nu fra Skotlands kyst. Hvor der ser trist og bart ut!

Det er meget eiendommelig, sier fyrvogteren.

Synes De det? Men her er bare sten og sand, her vokser ingenting.

Å jo.

Her?

Sandet har en vakker farve og dette her er søiler av basalt. Men i det hele tat vokser det meget på sten og sand.

Litt vokser det ja.

Furuen står på berget og blir hver dag fuldere av fett og malm. Og så bøier den sig ikke i storm, den bare står og toner i stormen.

Nå — set fra det synspunkt, ytrer Mack da og er forundret over fyrvogterens mange ord.

Det er en vækst som heter asfodelos, vedblir fyrvogteren og forbauser Mack yderligere. Den får en mandshøi stængel og nogen violette blomster på den. Men der den vokser der vokser intet andet, den er tegnet på død jord, på sand, ørken.

Mærkelig! Har De set den blomst?

Å ja. Jeg har plukket den.

Hvor?

I Grækenland.

Mærkelig! sier Mack igjen og føler sig mere og mere utryg overfor idioten. Nei skål, madam Schøning! sier han så og redder sig pent.

I det samme slår det lange kasseur ved væggen elleve skingrende slag på en bjælde.

Lat mig nu få blande Dem en liten dråpe til, madam Schøning, sier Mack.

Nei tusen tak, nu må vi hjem til lampen, svarer madam Schøning; det er bare Einar som sitter og passer den.

De taler litt om dette. Madam Schøning har reist sig og står færdig med hånden til å ta avsked; men da Mack spør hende ut om sønnen Einar som er døvstum glemmer hun sig og sætter sig igjen.

Pludselig sier fyrvogteren og ser på klokken på væggen:



Jeg ser klokken er elleve; nu må jeg hjem til lampen.

Han sa det som om konen aldrig hadde berørt det samme æmne, han begyndte ved begyndelsen, på bar bund; i den grad var konens ord uuttalte for ham. Han tømmer sit glas, rækker Mack hånden til godnat og går til døren hvor han atter gir sig til å se på et skilderi. Madam Schøning på sin side forhaster sig ingenlunde, men taler tilende med Mack forinden hun går. Manden går da langsomt ut bakefter hende, ene og alene fordi han netop i dette øieblik var færdig med å betragte det siste skilderi.

Nu er Mack og Benoni alene. Støien vokser i spisestuen, en av kvindene hviner og det høres et dumpet fald til gulvet.

De muntret sig visst derinde, sier Benoni smilende. Det var som om han selv aldeles ikke hørte til i den munterhet.

Men Mack svarer intet dertil og er ikke fortrolig. Han lukker klaveret, puster på det og gnir det med sin bastis lomme-duk. Men det gjorde han visst for å vise hvor det var et fint og kostbart klaver.

Vil du ikke brygge et glas til? sier han til Benoni.

Nei ellers så mange tak, svarer Benoni.

Bakeren høres å synge høit i spisestuen. Hans kamerater tyszer på ham og beskylder ham for å være full, hvilket han protesterer imot. Bare nu og da skjælnes bestemte røster.

Undskyld mig et øieblik, sier Mack. Bryg nu du et nyt glas, jeg skal bare . . .

Dermed går Mack ut mot kjøkkenet, han vilde vel gi en ordre. Han møter sin husholderske og Benoni hører ham si:

Hvis bakeren er blit træt så kan Ole Menneske og bødkeren følge ham hjem.

Ikke en bebreidelse, ikke et ærgerlig ord over den uheldige baker! Men den brand Benoni han nikket et nik i tankerne og tænkte: der blir Mack av med tre mandfolk på en gang og deres tre koner er tilbake!

Mack sier videre til husholdersken:

De er vel så snil å huske mit badevand!

Jo.

Da skjønner Benoni at det ligger langt på kvæld og at Mack snart vil stige op på sit værelse. Jo Macks bad var berømte, de var også såpas hyppige at alle kjendte til dem. Han hadde en bløt fjærdyne og en hodepute i badekarret og dette lå han godt og behagelig på. Å det fortaltes makeløse ting om hans bad og om dem som hjalp ham og om de fire sølvengler på hans seng.

Da Benoni vilde si godnat er Mack fremdeles den bedste

vært og nøder ham til å blande et nyt glas. De prater saktelig om små ting. Benoni får mot til å spørre hvad et slikt spil som klaveret kunde koste. Men Mack han ryster på hodet at han ikke kjender klaverpriser på en slik kvæld.

Det koster vel nogen penger, sier han. Mine stamfædre spurte ikke om prisen når de fik det de vilde ha. Inde i lillestuen står et sybord av rosentræ, det er indlagt med sølv og ibenholt, det skulde du se engang.

Husholdersken kommer ind igjen og meddeler bestyrtet:

Sølvtpøiet . . . det mangler tre gaffler iår.

Så? sier Mack bare. Å det er vel den gamle spøk, de pleier å forskrække os hver julekvæld med dette. Ifjor kom jo gallerne tilrette?

Jo.

De er vant til at jeg selv leter gafflerne op hos dem, de finder det så morsomt at jeg ransaker dem på mit værelse og dømmer dem. Det er bare en gammel skik på gården.

Husholdersken er ikke beroliget.

Jakobine og undermøllerens kone hjælper os med opvasken, sier hun. Så tæller jeg sølvtpøiet og Jakobine begynder å gråte og sier at det er ikke hende. Så begynder også undermøllerens kone å gråte for det samme.

Det hører til, svarer Mack smilende. De er akkurat som børn. Gråter ikke bakerens kone?

Nei. Jo det vet jeg ikke.

Er alt i orden oppe hos mig?

Jo.

Så lat bakerens kone komme først.

Husholdersken går. Mack vender sig smilende til Benoni og bemærker at Ja nu får han andet å tænke på end å sitte her og ha det hyggelig med en toddy, han skal sætte ret og dønne. Å ja man får følge den gamle skik.

Benoni tar farvel og Mack følger ham tildørs. Ute i gangen støter de på bakerens kone som alt er på vei opover trappen.

siden sist 

Denne høsten er Hamsun og flere av hans litterære perler levendegjort rundt omkring på noen av landets scener. Nevnes kan Lars Andreas Larssen med *På gjengrodde stier*, Ketil Høegh med *En ganske almindelig flue* (opprinnelig laget til Festspillene i Nord-Norge) og Agder Teater med en dramatisering av *Mysterier*.

Nordnorske anmeldelser i bokform

Nils Aagaard-Nilsen har samlet Hamsun-anmeldelser fra nordnorske aviser i perioden 1912 – 1959, og boka, som bærer tittelen *Nordnorske anmeldelser av Knut Hamsuns bøker 1912 – 1959*, er utgitt i begrenset opplag på eget forlag, *Anstabben forlag*.

Boka er en samling av samtlige registrerte anmeldelser av Hamsun-bøker i nordnorske media i den aktuelle perioden, og dessuten er det tatt med anmelderportretter/biografier, hvilke aviser som anmeldte (historikk) og andre kilder. I tillegg inneholder boka det Aagaard-Nilsen selv omtaler som "en liten godbit", nemlig et privat brev (i sin helhet) fra forfatteren Sigurd Sivertsens datter, Dagmar Sivertsen, der hun bl. a. diskuterer forholdet mellom faren og Knut Hamsun.

Ifølge Aagaard-Nilsen er det første

gang dette stoffet er samlet i en bok, derfor tror han at dette kan være interessant for både hamsumentusiaster, avisfolk, andre lesere og, ikke minst, til bruk i undervisningen i videregående skole.

Nils Aagaard-Nilsen underviser til daglig ved Svolve videregående skole i Lofoten. Han har tidligere gitt ut boka *Nordnorske ordtak* (2000), og dessuten bidratt med lokalhistorisk stoff til *Lofotboka*, foruten et par artikler til kunstneren Ida Elisabeths bok *Mellom fjorder og fjell* (1991).

Nordnorske anmeldelser av Knut Hamsuns bøker 1912 – 1959 er innbundet. Boka inneholder 14 fotografier fra landsdelen og koster 220 kroner. Nils Aagaard-Nilsen kan kontaktes pr. e-post: nilsa-n@online.no



Tilværelsens udlænding

Hamsun ved gjennombruddet 1891-1893

Med denne boken avslutter Lars Frode Larsen sitt imponerende trebindsverk om Knut Hamsun. Larsen presenterer mange nye og overraskende opplysninger fra begynnelsen av Hamsuns forfatterliv.

Kr 398,-



Den unge Hamsun
1859-1888

Kr 368,-



Radikaleren
1888-1891

Kr 368,-

SCHIBSTED
FORLAG



Hamsun-Selskapet

Hamsun-Selskapet ble stiftet under Hamsun-dagene på Hamarøy 1988, med det formål å arbeide for å utbre interessen for Knut Hamsuns forfatterskap.

Medlemskontingent

Enkeltmedlemmer	kr. 200,00	pr. år
Familiepar	kr. 250,00	pr. år
Institusjoner	kr. 500,00	pr. år

Styret

Leder	Alf Einar Oien, Narvik
Nestleder	Even Arntzen, Tromsø
Styremedlem	Helga Wiik, Hamarøy
Styremedlem	Ola Veigård, Grimstad
Styremedlem	Nils M. Knutsen, Tromsø
Styremedlem	Lars Frode Larsen, Oslo
Styremedlem	Gudrun Eidsvik, Trondheim
Varamedlem	Henny Moan, Oslo
Varamedlem	Ernst Mortensen, Alta
Varamedlem	Torill Halmøy, Hamarøy
Varamedlem	Erik Gjestvang, Larvik

Selskapets adresse

Postboks 31, 8298 Hamarøy - tlf. 75 76 51 01
Epost: helga.wiik@hamaroy.kommune.no

*Medlemsbladet er utgitt av Hamsun-Selskapet
ved hjelp av HVS-kompetanseformidling, Hamarøy.*

KUNSTLOTTERIET endelig i gang!

Etter en uventet lang og omstendelig prosess har det tidligere annonserte kunstlotteriet til inntekt for Skogheim omsider fått myndighetenes klarsignal. Loddene legges nå ut for salg. Publikum, og Hamsun-Selskapets medlemmer spesielt, inviteres til å delta i trekningen av en rekke unike kunstverk signert landets fremste Hamsun-kunstnere, som alle har gitt et bilde gratis i gave til formålet.

Her har Hamsunlesere og kunstinteresserte en enestående mulighet til å tilegne seg maleri/grafikk signert Karl Erik Harr, Håkon Bleken, Tore Hamsun, Håkon Gullvåg, Tor Arne Moen eller Olaf Andersen for bare kr. 25,- pr. lodd! Også årets Hamsun-utstillers Åse Haraldsen gir et bilde, og Hamsun-familien donerer et eksemplar av jubileumsutgaven 2002 av Hamsuns samlede verker til lotteriet, i tillegg til en ettertraktet litografi av Tore Hamsun. Loddene selges bl.a. via Hamsun-Selskapets kontor, og interesserte kjøpere kan henvende seg dit, enten ved brev, telefon eller e-post.

Hamsunprosjektet i Hamarøy står bak lotteriet og forventer stor oppslutning om salget. Også fordi loddene vil egne seg som gaver. Det er derfor ingen grunn til å nøle!

B-POST

POSTO BETALT
VED
INNLEVERINGA
PÅ
BOKS
NORGE / NØREG



Hamsun-Selskapet

Litterær knock out!

Avisa Nordland



**Nestleder og
faglig ansvarlig
i Hamsun-
Selskapet**



Even Arntzen

Veien mot Ngàje Ngài

Roman kr. 329,-

I bokhandelen eller fritt
tilsendt fra forlaget.

*"(...) et fyrverkeri av
intertekstuelle referanser"
Øystein Rottem*

Polar forlag, tlf. 77 68 42 20. post@polarforlag.no